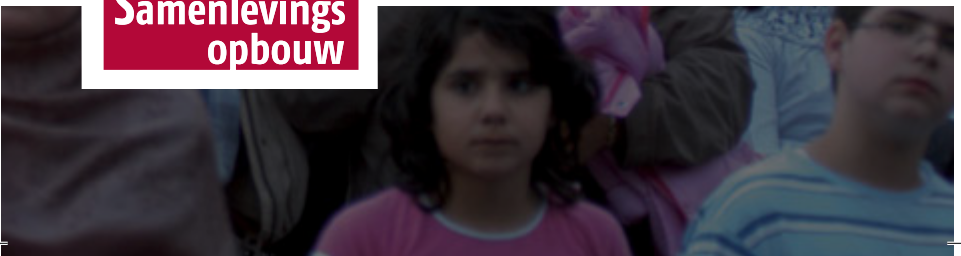

Samenlevingsopbouw In beeld

De praktijk van de kust tot Limburg

1. Kansen creëren, grondrechten garanderen (21')
Een algemene kennismaking met de sector

2. Een boodschap met ballen (7')
De sector voert actie

1 Kansen creëren, grondrechten garanderen

In dit deel wordt de sector Samenlevingsopbouw voorgesteld aan de hand van de kernboodschap.

België is een welvarende democratie waar in principe ieders recht op een menswaardig bestaan gegarandeerd is. Maar de realiteit is anders. Door sociale uitsluiting en maatschappelijke achterstelling blijven nog veel mensen verstoken van hun grondrechten. Hun stem wordt niet gehoord. Ze leven vaak in wijken en dorpen waar de leefbaarheid in het gedrang komt.

De sector Samenlevingsopbouw organiseert die maatschappelijk kwetsbare groepen. Samen met hen pakken buurtwerkers en opbouwwerkers gemeenschappelijke problemen aan die te maken hebben met grondrechten of met de leefbaarheid in hun buurt, stad, dorp of streek.

Voorbeelden van grondrechten waar aan gewerkt wordt zijn het recht op een behoorlijke huisvesting en het recht op maatschappelijke dienstverlening.

De focus ligt op de verbetering van de kwaliteit van het leven en het samenleven.

Samenlevingsopbouw werkt aan een beleid dat afgestemd is op de noden en behoeften van maatschappelijk kwetsbare groepen.

2 Een boodschap met ballen

De sector Samenlevingsopbouw telt 8 regionale instituten en 1 ondersteuningsinstituut. De 9 instituten werken inhoudelijk samen, en voeren ook af en toe samen actie.

Met het evenement "Een boodschap met ballen" zette de sector zijn beleidseisen naar aanleiding van de verkiezingen in juni 2009 kracht bij. Vlaamse politici kregen het memorandum van Samenlevingsopbouw overhandigd.

In Antwerpen, Mechelen, Eeklo, Brugge, Gent, Brussel, Leuven en Genk schreven mensen uit de doelgroep hun meningen en verwachtingen over hun grondrechten op 15.000 kleine en 2 grote rode ballen. De dvd brengt een montage van deze acties van de regionale instituten in november en van de gezamenlijke actie in Brussel op 2 december 2008.

1. Grondrechtenboom Meetjesland – Eeklo (10')
2. Nieuw leven in De Nieuwe Stad – Oostende (9')
3. Huisvestingsdienst Buurthuis Bonnevie – Molenbeek (11')
4. Energie en Armoede – Turnhout (15')
5. Buurtschatten – Antwerpen (7')
6. De Posthoornwijk – Beringen (9')
7. Bruggen naar Rabot – Gent (7')
8. Netwerk Dorpen – Ieper (9')
9. Buurtwerk Halle – Halle (8')

De dvd stelt de praktijk van Samenlevingsopbouw anno 2009 voor. Het gaat om een momentopname. De gekozen werkingen zijn exemplarisch. Zij illustreren elk op hun manier hoe Samenlevingsopbouw concreet vorm krijgt op het terrein. Trefwoorden in cursief geven aan welke accenten aan bod komen in de voorstelling.

1 Grondrechtenboom Meetjesland – Eeklo

Een project van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen

De 13 OCMW's van het Meetjesland gaan in dialoog met hun cliënten. Zij engageren zich om samen met de doelgroep te werken aan de verbetering van de toegang en het aanbod van maatschappelijke dienstverlening. Samenlevingsopbouw begeleidt dit proces, organiseert de doelgroepen en volgt de dialoog op tussen de verschillende partners.

TREFWOORDEN

participatie aan het lokaal sociaal beleid / mensen in armoede komen op voor de realisatie van hun sociale grondrechten / realiseren van beleidsimpact via de dialoog / schaal: een regio (13 gemeenten in het Meetjesland)

2 Nieuw leven in De Nieuwe Stad – Oostende

Een project van Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen

Tot voor een paar jaar was de sociale hoogbouwwijk De Nieuwe Stad een 'vergeten' wijk. Een wijk met veel samenlevingsproblemen. De huisvestingsmaatschappij deed een beroep op Samenlevingsopbouw om daar verandering in te brengen. Samenlevingsopbouw activeert de bewoners en betreft hen bij het verbeteren van de fysieke woonomgeving en het samenleven tussen diverse culturen en levensstijlen.

TREFWOORDEN

leefbaarheid in de sociale huisvesting (fysiek en sociaal) / verbeteren van de woonomgeving en de netheid in de wijk / samenleven in diversiteit / betere communicatie tussen de bouwmaatschappijen en de huurders / sociaal-artistieke werkvorm / schaal: een wijk aan de rand van de stad Oostende

3 Huisvestingsdienst van Buurthuis Bonnevie – Molenbeek

Een project van Buurthuis Bonnevie i.s.m. Samenlevingsopbouw Brussel

De toestand van de Brusselse huisvestingsmarkt is slecht voor de kansarme Brusselaars. De vraag naar ondersteuning is dan ook groot in de buurt. De werking richt zich met concrete diensten zowel naar huurders als naar eigenaars om het bestaande patrimonium te verbeteren. Het comité ALARM voert actie om structurele maatregelen te bekomen voor de huisvestingsproblemen.

TREFWOORDEN

private woningmarkt / huisvestingsdienst met divers aanbod: woonpermanentie, klusjes- en uitleendienst, renovatieadvies, experiment L'Espoir / structureel werken: actiecomité ALARM / schaal: stadswijk (Brussel)

3 Energie en Armoede – Turnhout

Een project van Samenlevingsopbouw Antwerpen provincie

De vrije energiemarkt is meedogenloos voor mensen in armoede. Zij dreigen afgesloten te worden van gas en elektriciteit wanneer ze hun rekeningen niet kunnen betalen. Het project Energie en Armoede streeft naar een recht op energie en wil een gegarandeerd basispakket voor iedereen. De medewerkers van het project zijn mensen in armoede over heel Vlaanderen. Zij worden nauw betrokken bij alle stappen die gezet worden om te komen tot structurele oplossingen.

TREFWOORDEN

grondrecht op energie / participatie / empowerment / beleidsgericht werken op lokaal, Vlaams en federaal niveau / schaal: Vlaanderen

5 Buurtschatten – Antwerpen

Een project van Samenlevingsopbouw Antwerpen stad

De Antwerpse wijk Stuivenberg is dichtbevolkt, multicultureel en arm. Mensen uit meer dan 150 verschillende landen wonen hier samen. Buurtschatten activeert bewoners om hun talenten in te zetten voor een aangenaam samenleven in de wijk. Samenlevingsopbouw ondersteunt hen bij het uitwerken van hun ideeën en projecten. Daarbij wordt ook gezocht naar samenwerking met de bestaande dienstverlening of bedrijven uit de buurt. Ook op de lokale overheid wordt een appèl gedaan voor ondersteuning van dit burgerinitiatief.

TREFWOORDEN

leefbaarheid / verbeteren van de kwaliteit van het samenleven / competenties van bewoners inzetten voor de wijk / stimuleren van zelfinitiatief / samenwerking met lokale partners en beleid / schaal: een stadswijk (Antwerpen)

6 De Posthoornwijk – Beringen

Een project van RIMO Limburg

Het is weer aangenaam wonen in de Posthoornwijk. Dat was ooit anders. De wijk had het imago van zwaarste probleemwijk van West-Limburg. De opbouwwerker slaagde erin om de positieve krachten bij de bewoners en de lokale instanties te mobiliseren en zo het tij te keren. Er kwamen stedenbouwkundige ingrepen én er werd gewerkt aan de sociale cohesie in de wijk.

TREFWOORDEN

participatie / werken aan de fysieke leefbaarheid (stedenbouwkundige ingrepen) / werken aan de sociale leefbaarheid (de sociale cohesie in de wijk) / de aanpak van de opbouwwerker / samenwerking met partners in de wijk / schaal: een wijk

7 Bruggen naar Rabot – Gent

Een project van Samenlevingsopbouw Gent

Het project De Site maakt deel uit van het stadsvernieuwingsproject Bruggen naar Rabot. In afwachting van de realisatie van een woonproject worden op het braakliggend terrein tijdelijke activiteiten opgezet door verschillende organisaties. In vierkante betonnen bakken legde Samenlevingsopbouw samen met de buurtbewoners 160 volkstuintjes aan. Het is een manier om de meest kwetsbare bewoners

uit de wijk te bereiken en hen te betrekken bij het inspraakproces rond stadsvernieuwing.

TREFWOORDEN

leefbaarheid (fysieke woonomgeving) / inspraak organiseren bij stadsvernieuwing / participatie / ecologie / diversiteit / schaal: een stadswijk (Gent)

8 Netwerk Dorpen – Ieper

Een project van Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen

Door allerlei evoluties verdween de toegankelijke dienstverlening uit de dorpen. Hierdoor ontbreekt een noodzakelijke schakel; de instantie die de doelgroep opzoekt, de noden signaleert en opvangt. Bij een 'zorgnetwerk' neemt een lokaal bestuur het voortouw om met de reguliere

thuiszorgsector, lokale verenigingen, sleutelfiguren en een plaatselijke vrijwilligersgroep de handen in elkaar te slaan om personen met zorg op het platteland te ondersteunen. Al wie dat nodig heeft krijgt de nodige hulp en ondersteuning om comfortabel en kwaliteitsvol thuis te kunnen blijven wonen"

TREFWOORDEN

diensten en voorzieningen op het platteland / noden op vlak van zorg en wonen / kwetsbare senioren en zorgbehoevende personen / ontwikkelen van een overdraagbaar model 'zorgnetwerken' / schaal: stad en deelgemeenten (platteland)

9 Buurtwerk Halle – Halle

Een project van Riso Vlaams-Brabant

In Halle is het een bewuste keuze van de lokale overheid om via buurtwerking de leefbaarheid in de wijk Windmoleken te verbeteren. Het beleid doet daarvoor een beroep op de knowhow van Samenlevingsopbouw. Via de deelwerkingen krijgen kinderen, jongeren en volwassenen een eigen

plek in een 'open buurthuis' waar iedereen welkom is. De vrijwilligers dragen veel activiteiten in het buurthuis. Hun inbreng is onontbeerlijk. In een stuurgroep wordt op structureel vlak samengewerkt met het OCMW, de wijkagent, de huisvestingsmaatschappij en de stadsdiensten.

TREFWOORDEN

werken aan de kwaliteit van het samenleven / het belang van vrijwilligers voor de werking / werken aan structurele veranderingen met lokale overheid en partners / schaal: een wijk

'Samenlevingsopbouw in beeld' bestaat uit 2 dvd's die de sector Samenlevingsopbouw in Vlaanderen en Brussel voorstellen. Ze brengen de doelgroepen, de thema's en problematieken, de werkvormen en werkprincipes, en de kernopdrachten in beeld.

Dvd 1 is een algemene kennismaking met de sector.

Dvd 2 zoomt in op de praktijk: 9 werkingen die exemplarisch zijn voor opbouwwerk en buurtwerk.

De reportages kunnen als geheel of elk afzonderlijk gebruikt worden. De keuze gebeurt via het menu op de dvd's.

De dvd's zijn bruikbaar voor inleidingen en presentaties bij partners, op beurzen en evenementen, in opleidingen, en uiteraard ook in de sector Samenlevingsopbouw.

Meer informatie over de sector in het algemeen, de werking van de 8 regionale instituten en van het ondersteuningsinstituut, en andere opbouwwerk- en buurtwerkprojecten is te vinden op www.samenlevingsopbouw.be

Samenlevingsopbouw Vlaanderen

Vooruitgangstraat 323 bus 2

1030 Brussel

Tel: 02 201 05 65

Fax: 02 201 05 14

info.vlaanderen@samenvlevingsopbouw.be

februari 2009